

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-й год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневник у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 2.50 дол.
Для України 2.50 дол.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukraïnos no Brazil.

Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платить ся з гори.

PRACIA

Prudentopolis —:— Parana

Ми України до скопу
В нас є села Козаки!

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Протест

Української Національної Ради проти прилучення Східної Галичини до Польщі.

Президент Української Національної Ради Східної Галичини вносить протест проти прилучення Східної Галичини до Польщі.

До Високої Конференції Амбасадорів в Парижі.

До Головних Держав Антанти.

Проти рішення Конференції Амбасадорів з 14. марта с. р. яким потверджено східні границі Польщі та прилучено до неї територію Східної Галичини вважаю моїм обов'язком внести іменем Української Національної Ради Східної Галичини отсей рішучий

ПРОТЕСТ:

Головні Держави Антанти як побідники у світовій війні проголосили принцип до уладження міжнародних відносин в Європі: право національного самовизначення для всіх народів.

На сім праві уконститував український народ Галицької землі в місяці жовтні 1918 на території Східної Галичини Західно-Українську державу.

Відтак наслідком оружного наступу Польщі допустили Головні держави Антанти, щоби Польща впро-

мовизначення: визнання Сх. Галичини незалежною державою свободних народів.

Колиж тепер зовсім несподівано, Конференція Амбасадорів не питаючись про волю населення та не зважаючи на постанову Найвищої Ради з 25. червня 1919, отже з очевидним порушенням права національного самовизначення, рішила прилучити Східну Галичину до Польщі, то іменем Української Національної Ради Східної Галичини як легального представництва українського населення Східної Галичини отсим підношу проти того рішення Конференції Амбасадорів з 14. марта с. р. рішучий протест та заявляю, що українське населення ніколи не погодиться з пануванням Польщі, та домагається незалежної Галицької держави свободних народів, та буде за неї далі боротися.

Др. Евген Петрушевич.

Президент Української Національної Ради Східної Галичини.

Європа перед новою війною.

Що так званий мир в Європі не існує, це всім ясно. Вправді отвірної війни з усіма її жорстокостями і страхіттями покищо немає, та

дивогляда з многочисельними угнетеними народами виросло в Європі безліч таких дивоглядів, а вже найбільшим дивоглядом являється т. зв. польська держава. На місце кільканадцяти мільярдних довгів поодиноких держав явилися довгі триліонові; на місце тисячів безробітних прийшли в кожній державі мільйони їх армії; на місце невдоволених угнетених чужим насильством народів зродилося невдоволення народів своєю власною державною владою і невдоволення народних мас і кляс. На місці загварантованих міжнародними договорами прав одиниць, кляси і народу появилися самоволя, кулак, диктат і безправне насильство сильного.

Як довга і широка Європа, скрізь чути скрегіт зубів невдоволених своїм власним режимом, або нагайкою і розбоям чужинецької влади. Ніодна з існуючих в Європі держав не є певного свого завтрішного дня, ніодин народ не сказав собі, що він творення своєї будуччини закінчив і зброю завісив. Скрізь слідне животіння з дня на день, скрізь безладде, провізорія, дожидання чогось нового, мізерія — а понад усім невдоволення і бажання відплати на винувниках. Залатає нещасний Союз народів, чи рада амбасадорів одну діру з вже яв-

насильно нашому галицькому селянинові; та той же кріс і обертається проти польського жандарма і улана. І Польща теж свідомого, які наслідки може мати для неї на випадок війни кріс в руках українського жовніра; без огляду на це, на якій території цей жовнір буде знаходитися, а навіть чи він буде розсіяний в морі чисто польського війська. Мобілізує Чехія і проти внутрішнього ворога, невдоволення народних мас, і проти Румуна і Мадяра і Німця і молодь гурмою тікає до Бразилії. Мобілізує Угорщина проти Румуна, Чеха і Серба. Румунія тремтить перед усіма названими сусідами та перед Болгарами, а вже найбільше перед Росією і Україною. Туреччина рве на шматки всі паперові договори, які подиктувало їй насильство бутної Франції і Англії, і все дальше гонить з свого краю зайдів сусідів, Греків, і напасників з заходу. Німеччина зробилася, після останнього дикого наїзду Франції на неї, одним вульканом і вже сьогодні можна гозорити про стан війни між двома невмолимими ворогами. Литва, зневірина в правді і справедливості мальованого Союзу народів, береться за самоборону перед нахабним, одичілим Поляком. Сербія шкирить зуби на Угорщину, знаючи певно, що на

місяці жовтні 1918 на території Східної Галичини Західно-Українську державу.

Відтак наслідком оружного наступу Польщі допустили Головні держави Антанти, щоби Польща впровадила у Сх. Галичині тимчасову військову окупацію та рівночасно прирекли нам постановою Найвищої Ради, що вирішення державного становища Східної Галичини наступить згідно з волею населення, то значить на основі права національного самовизначення.

А українське населення Східної Галичини як значно переважаюча більшість сего краю, протягом цілого часу польської окупації (1919-1923) ніколи не годилося на прилучення Східної Галичини до Польщі, але завше і однодушно домагалось в ім'я національної справедливості і права національного са-

Європа перед новою війною.

Що так званий мир в Європі не існує, це всім ясно. Вправді отвертої війни з усіма її жорстокостями і страхіттями покищо немає, та війна, приворожена версальським і другими мировими договорами, йде далі, без упину, тільки її форми в дечому змінилися. Ся війна не така гостра і явна, одначе наслідки її не менше погубні і страждання європейських народів не менші.

На цілому просторі Європи йде заїла війна в нутрі осібних держав і між усіма державами і народами. Зменшилася кількість воюючих армій на папері, та збільшилася їх кількість на ділі. Зменшилася кількість воюючих держав, та збільшилася кількість воюючих народів. На місце давнього австрійського

слідне животно з дня на день, скрізь безладде, провізорія, дожданне чогось нового, мізерія — а понад усім невдоволенне і бажанне відплати на виновниках. Залатає нещасний Союз народів, чи рада амбасадорів одну діру, а вже являються нові діри. Конференція йде за конференцією, йдуть міліярди на сю забаву дипломатів — та користи з цього, як кіт наплакав.

Купе зброю більшевицька Росія й Україна, муштрують свої міліонні армії при допомозі німецьких офіцерів; здається нині-взавтра зачорніють закрадені Польщею давні російські землі і галицькі поля ватагами Троцького. Та не спить і український нарід і Троцький свідомий того, що його побідний похід на захід покінчився розгромом на Україні. Мобілізує Польща, останній кріс з магазинів втискає

війни між двома неможливими ворогами. Литва, зневірина в правді і справедливості мальованого Союзу народів, береться за самоборону перед нахабним, одичілим Поляком. Сербія шкирить зуби на Угорщину, знаючи певно, що на випадок конфлікту шарпне її з боку зуб Італії, та й що не дармуватимуть Хорвати і Словінці. І так далі — в нескінченість. А покищо гуляє Франція і її цуцинята Польща і Румунія — хоча знають, що їх танок є танком передсмертним. І дивиться з боку, з свого острова, певна себе Англія, міркує, коли і в котрий бік повернути свою дружбу, обчислює сили одних і других і вагається, чи танцювати їй передсмертний танок з французькими аташами, чи звязатися з тими, до котрих належить послідне слово — з Німцями, Росіянами, а враз з ними і з Турками.

О. П. Білозерський.

Останній поцілунок,

Ще стерня свіжим сріблом вилискувалась. А копиці зі збігом просилися з поля. І нежятий ячмінь просився.

Прийшли афіші в село, що людей на війну закликали. Все село задрожало, стрівожилося, забуло за поле.

— Ти мені Андрійчика пильнуй і сама війни варуйся, бо я вже не верну...

— Ти Гануню випровадь в люде і подай за неї, бо я... хто знає...

— Тобі поле при дорозі доживітно, а решту для дітей при свідках, старих людях записую...

Плач ішов селом, поля марніли, збіже осипалося. Лишень птиця раділа.

Василеві Кулинюкови жаль відобраз мову, коли працював з жінкою і дитиною. І очі світа не бачили; чуть не попав під колеса залізниці. Щойно тоді зрозумів, що в полі остали незвезені копиці, в селі хата, а в хаті жінка з дитиною, коли в військовім бараці все умучене іздою заснуло. Ту га ніч в день перемінила, всі поля пересунула, ліси пересаджувала. Василь стояв при вікні і дивився на своє поле; за вікном змагалось воно з чужою стороною. Рвалося до свого газди й він видирався до його через залізні крати. Але залізо було сильніше як його туга. Воно потягнуло його далеко, де спомин сном живе, день отрутою а ніч радістю наливає.

Минали дні за днями — Москаль напирал а австрійські війська відступали. Василь, який з дня на день марнів, не пускали домів, ані не приділювали до походової

сотні. Тягнули його з запасною сотнею з Чорткова на Мармарошсигот, звідси в західну Мадярщину а опісля в стирійські гори.

Сердилися на него офіцери, що він непонятливий, карали його, поштуркували та збиткувалися підстаршини. Нічо не помагало.

Біжить з крісом у руках по людських полях, кладеться на приказ у розстрільну — а коли припаде до землі, очей від неї відвернути не в силі.

„Кулиняк“ — гримає на него підстаршина — який дідько вами знову крутить?! Як ви стріляєте?

Кулиняк скоро прицілюється, щоби позбугися лайки.

Але скоро вдивляється вже знов в молодий ячмінь і забуває за все військо і за кріс у руках:

„Пустіть мене до хати!“ — повтаряє перто і тихо.

Життєві відносини сильніші ніж людська туга. І біль, хоч як важки, розсіваєть ся в часі і просторі. Поволи й Кулиняк приходив до себе.

В хвилях бездонної журби сідав десь в кутику й писав листи, які не доходили до тих місць, куди адресував, бо були під Москалем. Але це олекшувало і заспокоювало його біль. Хоч лист вертав до його з далекої, дороги він тим не зневірювався.

Нагадав собі свою куму і писав:

Сл. Іс. Хр.! Через ріки й долини з далекої країни до вас моя люба кумонько приходжу і свою думку сумну привожу. А все тій думці одна турбота, що в хаті лихо і в полю робота. І сусіди красні і голуби ясні, чи всі вони здорові та чи може спочили вже. Тому кумонько пишіть до мене; око би Вам помогло і рука не зімліла.

Пишіть, що коло вас чувати і що чули з нашого села. В мене смуток, коли гляну на поле в чужинні і своє нагадаю. А на його день ясний по межах ходить, срібні повісма розкладає над землею, густійше як бабине літо над чорноземом кладеться. Ви в місті, того не бачите, або забули, а в нас на селі за тим очі до сліз видивляють. Вам лісок на параді, а нам, щоби вітер і град спирав на собі та громи переймав.

Недобре, кумонько, що ви за крамарством забули за землю. Весною вона зітхає, так проситься, теплою парою дише, така горяча до родження. А ви кумонько і за мене і за землю забули. Ви не дивіться, що ви не за мною, а допоможіть деколи жінці. Крамницю здайте на чоловіка. На мою жінку не гнівайтеся, не вона вас випередила, але ви самі в місто пішли і господи не в господарстві погордували бути. А тепер, я знаю що ваше серце тягне вас на поля. Волосячко шовкове на землі росте, під вітром гнеться, як зелена ріка пливе і шепче молитесь до сонця. Це не трава, як мох у лісі, але як чесана головка дитини. Кумонько, кумонько! Якби я так вільний був, як Ви, не продававби я змолочене та перемелене ні одної днини, але вернувби до свого поля. Воно жде на свою газдиню, що за крамарством забула на него. Верніть ся на той час, поки мене не буде і своє обробітьте припильнуєте і мого доглянете, жінці допоможете. А коли верну, відроблю і віддячу, чим буду міг. Кланяюся до вас низьким поклоном з далекої чужини і де весна не весна і літо не літо“.

Лист довго ходив по світу! вернув назад запасної сотні, в якій вже Василя не було бо вийшов в поле.

Мабуть лишень одна туга за землею вратувала Василя Кулиняка від смерті. Лікарі махнули на него рукою. Майже рік вилізувався з ран і надії не було. Аж прийшла весна. Жінка приїхала; запах рідних піль принесла з собою до шпиталу.

Щось могутніше як лікарська штука заговорило! повернуло Василя знову як военого інваліда на його рідні поля. З них ішла таємна міць, яка вливалася в умучене тіло, втискала серп, косу й плуг в руки, відроджувала зовялі сили і кожним ранком кричала: Працюй, працюй!

Працю перебила революція. Нові кличі пішли в село і зрушили ним до дна.

Одвічна земля і її плоди працівникам належаться А одвічний працівником на ній є український народ.

Паном цієї землі є її працівник і він сам є собі паном.

Ворогом цієї землі є той, хто загрожує повним правам її працівників.

До бою за право труду й трудового люду, за його волю на його землі. За землю, яка стогне під ударами завойовників, за за мирну працю покоління!“

Пішов на голосний клич весь народ на своїх прав оборону на своїй землі.

Білі сніги цілу зиму кровю червонили. Весна йшла, земля до мирної праці звала. Але з заходу йшла сила, поле праведним трупом синів цієї землі стелила, радісну, весняна зелень безбожними ногами тратувала. Гранатами засипувала мирні поля, щоби прогнати з них гомін волі, який ставав з кожними відігнутими плечима, в кожній хаті, де плугар в святому гніві плуг перекував на зброю.

Сто полків рушило з заходу, щоби удержати чужу владу над несьвою землею.

І ніколи ще від початків існування історії Європи не було в атмосфері Європи стільки сірки, як під нинішню хвилю; і ніколи мабуть вибух не був такий страшний, як вибух, що наступить в Європі неминучо, як не сьогодні, так завтра. І цього вибуху дожидають винуватки з тремтінням серця, а всі покривдені з великими сподіваннями з нетерплячкою. І журиться бідний французський генерал Фош, що Німців є 20 мільонів забагато, і журяться бідні польські вішателі, що повісили вони за мало Українців і Білорусинів і Литовців, що вирізали за мало Жидів, що опріч румунських циганів немає в них ніодного доброго сусіда.

Ой, будуть дерти всі мирові договори, будуть рисувати карту Європи нові картографи, та й певно не французькими і не польськими олівцями! Тай гірко покутуватимуть всі винуватки сьогоднішньої мізерії Європи і всі ті, що на хрест пригвозджували невинних!

І наш многострадний народ, від Сяну по Кавказ, не має найменшої причини жахатися грядучої катастрофи Європи і не має причини жалувати, що мир Європи сьогодні існує тільки на паперах з безліччю підписів і печаток. Бо наші західно-європейські опікуни подбали не аби-як, щоб ми мир Європи проклинали як найбільше наше нещастє. І коли розсипатися буде дім з карт, побудований руками Кляманса і його помічників, ми щойно тоді винесемо з наших храмів наші боеві прапори, покриті сьогодні жалібними покрівцями. І радісно злопотять ці прапори на руїнах найбільшого злочину, на який здобулася Європа за час свого історичного існування, на руїнах новітніх Содом, від Варшави аж до Парижа.

Ми ждемо цього моменту.

П. Карманський.

Нота Раковського в справі С. Б.

ське українське правительство протестує категорично проти всякого урегулювання питання про долю територій находячихся в безпосереднім сусідстві з Україною і маючих багато спільних з нею інтересів без її участі.

При заключенню рижського договору з Польщею Росія і Україна відказалися від прав і претенсій до Східної Галичини, установивши український кордон вздовж ріки Збруча, котра відділює Україну від Сх. Галичини. Разом з тим підчас мирових переговорів в Ризі голова російсько-української делегації Йоффе подав до відома мирової конференції на пленарнім засіданню з дня 24. вересня 1920 декларацію всеросійського центрального Виконавчого Комітету з 23. вересня того ж року, згідно з якою народам, що живуть у Сх. Галичині повинна бути дана можливість означити вільно свою долю.

На факт окупації польськими властями і військами території Сх. Галичини, в якій населення трохи четвертих є українське, українське правительство дивилося завше як на акт насильства а навіть якби він був затверджений конференцією союзних послів. Одобренне союзних держав не є в силі усанкціонувати сього відражаючого акту. Після побіди союзників, які говорили, що вони обстоюють самоозначенне народів чотироміліонове населення Галичини, що користувалося політичною адміністраційною і культурною автономією при реакційнім режимі Габсбургів, є поставлене сьогодні з волі Союзників в далеко гірші умовини, як до війни. Українське правительство є поінформоване про бажанне польського правительства, перемінити акт часової окупації на анексію. Але цілий світ знає, що населення Сх. Галичини рішучо противиться сьому замахови на його права і свободу! Відмова українського населення від участі у виборах, масова еміграція Українців і других

Нота вислана до Англії, Франції і Італії.

Совітський Уряд, радіотелеграмою з 22. лютого біжучого року, звернув увагу Союзних Урядів на konieczність виміни поглядів між ними а Росією та її Союзниками дотично умовій призначення Мемелю Литві.

Лишаючи се відношенне Совітського Уряду без відповіді, Союзні Уряди виказали тим самим, що вони ще зовсім не залишили політики систематичної ворожнечі супроти Росії. Поясненне, дане що до їх становища деякими урядовими органами, які заявляються, що Мемель належав до Німеччини а версайський трактат зарезервував виключно Союзним Державам вирішенне його судьби, та що Росія не була цілком покликана до участі у вирішуванню сеї справи, дає основу сумніватися в дійсне бажанне Союзних Урядів до усталення в Європі тривалого мира та сталого і солідного порядку. Ясним є, що територіяльні чи економічні впорядкування, які дотикають безпосередно життєвих інтересів Росії та її Союзників, а які полагоджуються без їх участі, мусять без огляду на трактові основи тих впорядкувань, необхідно статися жерелом чим раз поважніших комплікацій. Ясним є рівнож, що Совітські Республіки представляють своїм політичним і економічним значіннем елемент, якого не можна виключити від розв'язки великих міжнародних проблемів, що дотичать всіх країв, незалежно від правної основи розв'язки кожного проблему. Коли приміром Росією та її Союзників виключається від розв'язки територіяльних питань, які відносяться до загальної рівноваги балтійського моря, або які стоять у зв'язку з усталенням пановання над такими ріками як Немен, що становлять шлях до експорту товарів для совітських республік, колиби ще до того приступлено до вирішення судьби Східної Галичини, яку замешкує сей сам нарід що усюз-

тань, які дотикають їх життєвих інтересів, або відносяться до всіх країв, то вони кермуються в тім випадку в першій мірі волею мира, яка проявлялася все у них та незмінним бажаннем причинитися до усталення загального порядку, що давби можливість всім народам до мирної праці.

Навпаки ті, які бажать розв'язки сучасних питань у ворожій Росії та її Союзникам душі, виказують таким чином, що бажанне мира, яке оживлює Російський Уряд, їм чуже.

Невмістним є вимагати, щоби Совітські Республіки могли байдужно приглядатися творенню нових, вимірених проти них комбінацій.

Належить ще раз перестеречи Союзні Уряди, що Совітські Правительства роблять їх відповідальними за всі шкоди і некористи, які спали на Совітські Республіки наслідком їх рішень прийятих без співучасті тих послідних та що при найближій нагоді, яка вийде з урегулювання взаїмних рахунків, Совітські Уряди, зареклямують від них поверненне шкід і втрат, які з сего виплинуть.

Російський Уряд, має тимчасом, надію що Союзні Правительства здадуть собі справу з користи, яка їм прийде з приняття супроти Росії та її Союзників становища подиктованого звичайним здоровим розумом і бажаннем зміряючим до мирних розв'язок, що обнимає собою участь Росії та її Союзників у тих вирішеннях.

Чічерін в. р.

13. марта 1923.

Виїзд О. Дженоккі зі Львова.

Західно-Українська Пресова Агенція повідомляє зі Львова:

В неділю дня 18. м. м. відбулася велика українська демонстрація. Пращано дуже сердечно в катедрі св. Юра папського візитатора Ексцеленцію Івана Дженоккі. Присутних

Нота Раковського в справі Сх. Галичини.

Харків, дня 12. марта 1923.

Українське правительство вислало до держав Антанти слідууючу ноту:

З часописий Українське Правительство довідалося о тім, що польське правительство звернулося до держав Антанти урегулювати докладно питанне східних кордонів Польщі. З тих самих жерел показується, що се питанне з ініціативи французького правительства передано вже Конференції Амбасадорів в Парижі і повинно бути скоро вирішене відповідно з побажаннями польського правительства. Радян-

свободу! Відмова українського населення від участі у виборах, масова еміграція Українців і других мешканців Сх. Галичини на територію сусідних держав в ціли уникнення небезпеки бути зтягненими у польську армію, частинні повстання цілих повітів у Східній Галичині, це все говорить про рішучий протест сього краю против анексії. Анексія викликає негодованне зі сторони населення Східної Галичини і з боку робітничих і селянських мас України і Росії. От для чого українське правительство вважає своїм обовязком заявити, що воно буде рахувати недійсним і нечужим всякий режим установлення у Східній Галичині без його попередньої згоди і без згоди самого населення.

того приступлено до вирішення судьби Східної Галичини, яку замешкує сей сам нарід що усоюжену з Росією Україну без повідомлення совітських республік, то наслідком сего буде витворенне нових огнищ майбутних заворушень. Не до увірення є, щоби український нарід міг лишитися байдужний на судьбу відламку сего самого народа, який замешкує Східну Галичину.

Коли рижським трактатом Росія і Україна зреклися прав що до територій, положених на захід нової польської границі, то з сего не виходить, що судьба тих територій їм є байдужна. Коли одночасно Совітські Республіки домагаються, щоби їх запрошено до участі в полагожденню всіх міжнародніх пи-

Працано дуже сердечно в катедрі св. Юра папського візитатора Ексселенцію Івана Дженоккі. Присутних було около 20.000 осіб. По відведенню папського візитатора до митрополичої палати, товпа зійшла на святоюрську площу і тут перший забрав слово посол Марко Луцкевич, кінчаючи свою промову словами: Нехай живе Українська Республіка! В слід за тим виступив бувший віцепрезидент австрійського парламенту проф. Юліан Романчук, 82 сідоглавий патріарх українського народу Галичини і відчитав сильним голосом роту присягу яку присутні повтаряли по одинокими реченнями, піднесши праву руку до гори. Текст її звучав: „Ми, український нарід клянемося, що ніколи не погодимося на пано-

Дві сили станули проти себе. В одній був столітний меч, а в другій тільки мозолисті руки, які розпука, що родилася від ударів столітнього меча, засталися до боротьби.

Остання, невчена, яка тільки голіруч заступалася уступала. Хоча всім тілом впадали на прадідну землю, - прогнала велику справу. Але цією безприкладною боротьбою вкорінилася тільки ще глибше у свої поля. Разом з трупом заховала перед ворогом своє серце в своїй землі і те охоронило її. Ворог бачив цей розумів, що бє лишень поодиноких людей, а ідеї вбити не може. Гранатами рив землю, лютував і шалів. Але до народнього серця достатися не був в силі.

Грізна буря докотилася до Васильового села: За горбом станули гармати.

Василь трівожився. — „Коли не стримається цього наступу — думав — тоді пропаде все. Замовкнуть слова рідної команди і тебе, що хотів стаги хазяїном своєї землі, привяжуть знову до чужих постораків“.

За зеленим полем ставала курява. понад курявою на блідому небі розривалися шрапнелі. Неначеб хто в старий мур золоті цвѣяки вбивав і білявий пил розсипував.

В старого інваліда забило серце в трівозі. Зрозумів все. „Це наші відступають“ — подумав — а ворог їм дорогу оловом стелить“.

Незадовго заколихалися жита й пшениці, заблестіли в сонцю штики, засірили маєпинки. Розстрільна лягла перед селом. Два кілометри від неї, з правого боку, від ліса наступав ворог. Ворожі гранати вдарили по селу й по розстрільній.

Чим далі на ліво наближувалися ворожі ряди. Не самовито дивився на них Василь а далі скочив до жінки й дитини, поцілував обоє, заховав їх в ямі для бараболь, взяв кріс і кулі в руки та скочив бігом до своїх у розстрільну.

На своєму полі з'упинився біля машинного кріса. Кулі свистали йому над головою, але він не здавав собі вже справи з ніякої небезпеки. Що раз густійше розривалися шрапнелі, а де-далі зачали падати гранати. Лютий звір з ревом і зойком, сталевими нігтями врзувався в матінку землю і здирав чорнозем до жовтої глини й білого, наче кість каменя. Чорнозем стобуром зривався за кожною гранатою і падав зівялий до долу, наче відорвана бурєю верба. Від правого крила заговорила невидна змія страшно, скоро, люто. Вогненними лусками засвітила, раз, два без числа. Від цієї мови похилилися жита, задрожали воздушні лискучі мечі. На лівому крилі на долині причаїлася німота.

Василь не почував ні болю, ні страху, ні туги. Тільки серце неначе здавилася само в собі й прикувало його до одного місця. В поблизу заторохкотів скоростріл. Василь глянув наперед себе й побачив ворожу розстрільну. Час від часу зривалася й скоро припадала до землі.

— „Не захове вас та земля. Бо не ваша“ — подумав скоро Василь. Поволі брав на приціл і стріляв. Мав ледве кілька патронів і щадив. Нагло вдарила граната й заглушила його зовсім. Уже тільки очі осталися в нього.

Глянув на право, а там скоростріл самотний остався, а навкруги ранні корчилися в болю. Лють і божевілля оволоділо Василем. Скочив до скоростріла і пригор-

нув до себе всі пушки з лентами. На переді ворог наступав без стриму на наших.

На ліво захиталася власна розстрільна. Зрозумів змить, що це наслідком мовчанки скоростріла. Скоро приступив до него. Уже не приміряв — а просто сіяв градом стали на ворога.

„Там, на моїй ниві толочать зелене жито“. Не чув вже нічого й не бачив, як свої відступали. Гук власного скоростріла відбирав йому всю свідомість небезпеки.

Це не герой боровся — а гнівний за зневажену коханку коханець. Коли не стане тепер в її обороні, не буде вона вже його — а стане полюбовницею ворога і годувати ме чужих дітей.

Сильний удар кріса відобрав йому владу в руках. Побачили що не був у військовому вбрані. Це розсердило ворога ще більше. Казали нюхати йому землю й питали, чия вона.

„Моя“ — відповідав твердо.

За кожною такою відповіддю сипали на його сильні крісові удари.

Не стогнав...

А тимчасом від сторони вертала на ворога нова сила, яка зродилася в розпучі й болю. Без гармат, без крісової муніції гнала поперед себе ворога, який опянів з побіди та не думав, що в народі опріч кріса й гармат може бути ще одна зброя, яка навіть в часі оружнової розправи веде до побіди.

Хильцем, скриваючись втікав ворог з Васильових піль.

А коли власна розстрільна вернула знову до лінії на якій устоявся тільки Василь — побачила там чоловіка, який весь в крові, обняв покорченими руками столочену

землю і устами приляг до неї у довічному поцілункові.

НОВІ ВОЄВОДИ.

На днях іменовано нових воєводів і так — шлеським воєводою Антонія Шультіса, начальника відділу в львівськїм воєвідстві, тернопільським Луціяна Завістовського радника львівського воєвідства, волинським Станіслава Скоровського генерального конзуля і інспектора закордонних конзулятів. Останній займе місце опорожнене Мечиславом Віцкевичем, що переходить в стан спочинку на „власну просьбу“.

—«»—

Гінденбург виголошує войовничу промову. Полевий маршалок Гінденбург виголосив промову на засіданню Ганноверської рільничої Ліги і поміж иншим сказав:

„Ми ніколи не забудемо цього, що ми всі є Німцями та що мусимо сповнювати наш народний обовязок; і коли покажется потреба, будемо боротися аж доки послідний наш прапор не поширають на кусні і останій наш меч не розлетиться. Бо ліпше є згинути в чести як жити в нечести.“

ванне Польщі над нами і кожна нагоду використаємо, щоби ненависне нам ярмо неволі з себе скинути, злучитися з цілим великим українським народом в одній, незалежній, соборній державі."

Відтак присутні відспівали національний гімн „Ще не вмерла Україна“, „Не пора“ і „Ми гайдамаки“. Одушевленне було не дописання. Коли зібрані хотіли потім в поході йти через місто і почали співати „Ми гайдамаки“ нечаяно з вулиці Уейського почала гнати на них гальопом польська кінна поліція за якою поспішала і піша. Помимо того брутального нападу не повстал ніяка паніка а навпаки посипались оклики: Ганьба! Проч з Польщею! Царська Росія! і т. д. Публика не подавалася помимо того, що її тратовано кінями. Демонстрація тревала доброї півтора години і цілий сей час лунали оклики проти Польщі і Антанти. Демонстрація робила просто величаве вражінне. Серед присутніх роздавано відозву слідуячого змісту:

„Український народ! перед кількома днями Рада Амбасадорів рішила про нас без нас. Знехтовано, зневажено і здогнано наші найсвятіші права до свободи, які належаться кождому народови що живе на землі. Тим способом хочуть запроторити наш народ, який стільки боровся з ляцьким нахабством в ненависне ярмо. Антанта думає, що з їх рішенням буде числитися наш народ. Український народ! Тобою як товаром торгує Антанта. Ти одначе не сказав ще свого рішаючого слова. Від сеї хвили починається для Тебе знову боротьба на житте і смерть. Рішення Англіців, Французів, Японців та інших торговців живим тілом народів не має для нас ніякого значіння. Долю нашу вирішимо ми самі. Перед насильством не склонимо ми чола, бо не дозволяють нам на се тисячі поляглих за волю України, честь Великого Народу! Для Українців Галичини, Волині, Підляша, Поліся і Холмщини починається новий період боротьби, яку во-

Торжественний Протест

а разом домаганне:

Парляменти Головних Держав Антанти звольте супроти яркого зломання рішенням Ради Амбасадорів з 14. марта ср. міжнародньо-правного зобовязання Головних держав Антанти супроти населення Східної Галичини прийнятого ними в постановках Найвищої Ради з дня 25. червня 1919 а тимсамим знехтовання міжнароднього права та потоптання права національного самовизначення відмовити ратифікації рішенням Конференції Амбасадорів з 14. марта ср. і спричинити якнайскорше поновне вирішення справи Східної Галичини згідно з волею населення сего краю себто по думці його права на самовизначенне.

Узасадненне:

Рішення Ради Амбасадорів з 14. марта 1923 нарушує не лише право самовизначення населення Галичини, але також являється зломанне зобовязання, яке взяла на себе супроти населення Сх. Галичини Найвища Рада своїм рішенням з 25. червня 1919 р. нотифікованим обом воюючим сторонам себто західно-українській (східно-галицькій і республіці і Польщі. Се зобовязанне міститься в третій і четвертій точці згаданого рішення, які звучать:

3.) »Польське правительство буде уповноваженне завести у Східній Галичині цивільну адміністрацію, коли заключить з Головними Державами Антанти договір, котрого постанови забезпечити мають по змозі автономію території, як також політичні релігійні і особисті вольности населення«.

4) »Сей договір опиратись буде на праві самовизначення, котре в послідній інстанції має бути виконане мешканцями Східної Галичини відносно їх державної приналежности. Речинець, в котрім мало би бути виконане се право самовизначення означать головні держави Антанти а зглядно ними уповноважений орган«.

З наведених точок випливає ясно міжнародньо-правне зобовязанне держав Антанти дати населенню Східної Галичини змогу виконати право самовизначення.

По лінії сього зобовязання йшли дальші постанови Головних Держав Антанти в справі Сх. Галичини, а іменно:

ної Галичини, яке займає звич чотири літ з самопосвятою і безпримірним героїством в обороні власної державної незалежности і проти всіх анексіоністичних змагань Польщі.

Створивши на основі проголошеного Головними Державами права самовизначення на території галицької землі в жовтні 1918 власну незалежну державу, населенне Східної Галичини, дівставивши відтак під мілітарну окупацію Польщі, безпереривно і в безсумнівній, яний спосіб поборювало всі анексіоністичні акта окупаційної польської влади і виявляло свою непохитну волю відзискання державної своєї незалежности. Проти нарушення польським окупантом суверенности і інтегральної цілости території Сх. Галичини (знесенне Краєвого Виділу, Галицького Намісництва а введенне воевідств), проти насильної безправної колонізації Східної Галичини Поляками з корінної Польщі і проти всіх анексіоністичних і екстермінаційних практик польської окупаційної влади, протестувало населенне Східної Галичини всіми можливими способами, навіть з оружьем в руці. А до конскрипції на засаді визнання суверенности Польщі у Східній Галичині і до участі у виборах до варшавського сойму не далося воно змусити мимо шаленого військового терору, арештів, катувань і розстрілів.

Супроти сеї так рішучої постави населення Сх. Галичини проти прилучування сего краю до Польщі, прямо наругою і насильством над сею його волею і його правом на самовизначення в напрямі відзискання повної державної самостійности, являється згадане вище правно-неважне рішення Конференції Амбасадорів і тому в імя справедливости, людськости і в інтересі мира апелюємо до Парляментів Головних Держав Антанти і домагаємося спричинення перерішення правно-державного становища Східної Галичини та заявляємо, що населенне Східної Галичини боротися буде проти рішення Конференції Ради Амбасадорів з 14. марта 1923 аж до відзискання повної державної незалежности.

Президія Західно-Українського Товариства Ліги Націй:

Др. Роман Перфецький, Президент,
Ернест Брайтер, Віцепрезидент,
Др. Ізраель Бальдман, Віцепрезидент,
Др. ...

ни і заворушення аж до 1953. року. Дперва в цім році Німеччина успокоїться і там вернуть упорядковані відносини. Поміж Францією і Росією прийде до зачіпно-відпорного союзу і ці дві державі в 1953. р. нападуть — Франція на Норвегію а Росія на Швецію і тоді скінчиться самостійність цих двох народів. Побіди свої Франція буде завдячувати в головній мірі своїй военній флоті, непоборимій наслідком епохальних винаходів. До 1953. р., який являється зворотною точкою в історії світа, ціла Европа буде находится постійно у пожарі внутрішних воєн і революцій та забурень.

Наслідком цього народи Європи і Америки так обезсилять ся і попадуть в такий сумний стан, що після всякої правдоподібности попадуть у повну залежність одного і це зівсім не білого народу.

Як із повищого виходить, після цього віщування будучність білої раси представляється вельми сумно. — Та дасть Бог, що віщуванне це не сповниться так точно, як сповнилося попередне.

НІМЕЧЧИНА ХОТІЛА ПЛАТИТИ ФРАНЦІЇ ЗОЛОТОМ.

Німецьке правительство хотіло заплатити Франції в перших днях місяця січня трийцять мільярдів марок, або около півосьма мільярда долярів золотом. Ця сума мала бути заплачена окремо поза всякими іншими, які вже Німеччина заплатила ввиді всяких товарів, фарб, торговельних кораблів, сконфіскованого майна, німецькими підводними каблями, копальнями вугля в долині Сар і т. п. Вартість цього всего німецьке правительство обчислює на суму 56,500,000,000 золотих марок. В це не є вчислено вартість німецьких кольоній, які держави антанти забрали від Німеччини.

Це є вся тайна німецького предложения, зробленого французькому правительству за посередництвом спеціального німецького представника висланого до Франції. Др. ...

...на. Долою нашу виринумо ми самі. Перед насильством не склонимо ми чола, бо не дозволяють нам на се тисячі поляглих за волю України, честь Великого Народу! Для Українців Галичини, Волині, Підляша, Поліся і Холмщини починається новий період боротьби, яку вони підняти повинні, мусять і підіймуть. Вісім мільйонів Українців, що опинилися в ляцькій неволі зуміє вибороти собі власними руками волю і подерти у шматки кожний договір зроблений без нас. Ждїть приказів які прийдуть у слухний час. Недалека ця хвиля, коли цілий український народ по обох боках Збруча і Дніпра зірветься до боротьби і роздавить ненависного ворога. Будьмо на поготівлю! Женїть від себе паршиві вівці а Ви всі Чесні і Непокірні, що рабами бути не хочете, числїть свої сили, щоби їх доставити тоді, коли приїде час і наказ. Поляки потягнуть вас силою до польського війська. Нехай кождий з вас тямить, що першу присягу зложив він Українській Державі. Нехай кождий з вас памятає, що до польського війська їде він по зброю. Та зброя у ваших руках принесе вам волю. Розкладати, нищити польську армію, се ваше перше завдання. Святим обовязком кожного Українця є нищити польську державу!

Українська Революційна Рада.

В марті 1923.

Підчас демонстрації польська поліція арештувала більшу скількість осіб. Одну арештовану паню розярені учасники відбили з рук поліції. При тій нагоді зранено 10 польських поліцаїв.

До парламентів держав Антанти.

Західно-українське Товариство Ліги Націй, як член Міжнародної Унії Товариств Ліги Націй і легітимний речник населення Східної Галичини без ріжниць національності вносить отсим проти рішення Конференції Амбасадорів з дня 14. марта ср. яким з нагоди уставлення східних границь Польщі прилучено до неї територію Східної Галичини рішучий і

3 наведених точок випливає ясно міжнародно-правне зобовязанне держав Антанти дати населенню Східної Галичини змогу виконати право самовизначення.

По лінії сього зобовязання йшли дальші постанови Головних Держав Антанти в справі Сх. Галичини, а іменно:

1) Артикул 91 Сен-Жерменського Мирового договору з 10. вересня 1919 який установив суверенами Східної Галичини Головні Держави Антанти;

2) Рішення Найвищої Ради з 8. грудня 1919, яке установило границю між Польщею а Сх. Галичиною (лінія Керзона);

3) Договір між Головними Державами Антанти і Польщею в Спа з 10. липня 1920, де сказано, що Польща піддається рішенню Найвищої Ради в справі Галичини, на що перед виданням сього рішення будуть вислухані представники Східної Галичини;

4) Вкінці договір в Севр з 10. серпня 1920, заключений між Головними Державами Антанти і сукційними державами Австро-Угорщини, де Східна Галичина трактується як окрема державна територія.

Попава для міжнародних зобовязань належить до головних принципів міжнародного права, які творять основу міжнародних відносин. Коли міжнародні зобовязання являються «карткою паперу» які кождої хвилі можна роздерти, тоді нарушується основи міжнародного права.

Колиж тепер Конференція Амбасадорів видала в справі Східної Галичини рішення яке являється зломаннем міжнародного правного зобовязання Головних Держав Антанти супроти населення Східної Галичини і нарушеннем міжнародних договорів, то се рішення є нарушеннем основних принципів міжнародного права.

Тому Західно-Українське Товариство Ліги Націй рішучо протестує проти нарушення міжнародного права, проти потоптання прав самовизначення населення Східної Галичини і зломання принятих супроти її населення міжнародних правних зобовязань Найвищої Ради з 25. червня 1919 та вважаючи рішення Ради Амбасадорів правно неважним домагаюється його нератифікування і спричинення повного вирішення правно-державного становища Східної Галичини згідно з волею населення себто на основі його права самовизначення.

Притім маємо честь звернути ще увагу, на однодушне і непохитне становище переважаючої більшости населення Схід-

ня Конференції Ради Амбасадорів з 14. марта 1923 аж до відзискання повної державної незалежности.

Президія Західно-Українського Товариства Ліги Націй:

Др. Роман Перфецький, Президент,
Ернест Брайтер, Віцепрезидент,
Др. Ізраель Бальдман, Віцепрезидент,
Др. Ярослав Подляшецький,
Др. Олександр Марітчак, Гол. Секр.
О. Йосафат Жан, другий секретар.

Відень, дня 17. марта 1923.

Сумне пророцтво.

Старенький німецький селянин Антон Йогансон, якого пророцтва викликали велитенську сензацію на цісарським дворі в Берліні ще в 1907. році, поновно заговорив. Цей селянин 1907. році, отже 7 літ перед вибухом світової війни предсказав її і заявив, що Німеччина вийде із війни розторощена а Бельгія стане послідним цвяхом в домовині Німеччини. Тоді Німеччина уважалася за наймогутнішу мілітарно державу на світі і тому природно це пророцтво прийняли з найбільшим недовірем та кепкуванням, особливо в німецьким цісарським дворі. А однак не сповна десять літ це справдилося до найменшої подробиці.

Тепер старий Антон Йогансон заговорив поновно. Він заявляє, що світ находиться в передодні нових страшних воєнних переговорів, які найстрашнійше відібуться не тільки на Европі, але таксамо і на Злучених Державах і через це потерпить ціла біла раса. Америка зістане вплутана у пять кривавих воєн. Деякі із них будуть цивільними війнами поміж самими американськими горожанами, а одна з Канадою.

Коло 1925-го р. Англія буде мати криваву війну з Індіями, як почнеться загальним повстанням в північній частині Індій. Англія зістане прогнана з Індій, однак в цій кровавій війні згине 25.000.000 людей. Египт і Африканські кольонії підуть за приміром Індій і там наступить цілий ряд повстань.

Коло 1930. р. вибухне війна поміж Францією і Еспанією. В Німеччині будуть постійно домові вій-

лотих марок. В це не є вчислено вартість німецьких кольоній, які держави антанти забрали від Німеччини.

Це є вся тайна німецького предложения, зробленого французькому правительству за посередництвом спеціального німецького представника висланого до Франції. Др. Бергман, директор німецького державного банку виїхав до Парижу 31-го грудня із цими предложениями в надії, що в послідній хвилині дасться відвернути грозу французької окупації Рурщини.

Та французський премієр, Пуанкаре навіть не відповів на повідомлення німецького правительства про висилку спеціального посла. З цього виходить що Франції зівсім не ходило і не ходить о заплату воєнного відшкодування Німеччиною, але Франція завзялася заняти серце всего промислу в Німеччині і це перевела, ігноруючи всі предложения Німеччини.

З Бразилії.

Дня 19. с. м. відбулися надзвичайні загальні збори Укр. Союзу у Бразилії в Порто Унійов, в салі українського Народного Дому. На сі збори майже кожда оселя вислала своїх делегатів. Точний звіт зборів подається у найближших числах.

Місто Понта Гросса одержить в місяці маю полк піхоти на стале мешканне.

До Паранагви перенеслась на стале мешканне північно-американська фірма нафтова і отворила тут свої склади.

Деякі часописи бразилійські починають показувати своє невдоволення, що деякі стани поставили тих самих президентів, яко кандидатів на слідуючі вибори.

В Рію Гранде революція невтихає, а противно росте.

ОГОЛОШЕННЯ.

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ.

Продається 182 алькирів землі, знаменитої під управу, як також часть фашіналів у місцевости Mattão (близько кольоні Итапара).

Сю землю мож набути вже розмірену в 10, 20 алькирів, або відповідно до волі купуючого.

По блищі інформації найінтересовані удаються до José Penteado — Prudentópolis, який мешкає біля Колекторії Естадоальної. 14—26

НА ПРОДАЖ 4 льоти з помешканням, ПЕКАРНЯ і дім принагідний на венду. Зголошуватись до Миколи Стельмашука в Дорізоні. 1—19.

ЗЕМЛЯ НА ПРОДАЖ.

На горах Есперанси (Serra da Esperança Ukraina) є на продаж 118 алькирів, половина землі під управу а половина фашінал, розділених рікою Кашоера. Хтоби хотів купити тую землю може зголоситися до: Михайла Малямін. Ціна тої землі по 65\$000 за алькер. 14—17

Книжки до набутя.

В ОО. Василіян в Прудентополи можна набути слідуєчі книжки:

КНИЖКИ ДУХОВНОГО ЗМІСТУ:

Історія біблійна Старого Завіта	5\$000
Читання о Прч. Діві	\$800
Богородице Діво (за Штольцом)	\$600
Мати Марія (маєві розважання)	\$800
Як молитися на вервиці	\$300
„ „ „ „ з образками	\$500
Наслідування Христа опр.	3\$500
Любим Ісуса опр.	1\$600
Правди віри	1\$000
О супружестві і родині	\$800
Правда і обман	1\$000
Соціалісти вороги віри і народу	\$400
Наука соціалістів	\$600
Осторожно з огнем	\$300
Поучення і поради I.	1\$200
„ „ „ „ II.	1\$200
Як любити Ісуса	1\$800
Молитва — средство до спасеня душі	1\$300
О Церкві	\$400
Св. Йосиф	1\$300
Набоженство до св. Йосифа	\$800
Житє св. Маргарети Алякок	1\$500
Основні Правди	\$200
Отче Наш	1\$600
Кто яко Бог	1\$600
Житє св. Василя	\$000
Християнська Невіста	1\$400

12. С. Томашівський: Під колесами історії — 2\$000.
 13. О. Стороженко: Твори, 2 том. 7\$300.
 14. Т. Шевченко: Кобзар (повне видання з ілюстраціями) — 13\$000.
 15. Т. Шевченко: Гайдамаки (з 8-ма українськими ілюстраціями) — 7\$300.
 16. Т. Шевченко: Думки — 500 р.
 17. Достойно єсть (пам'яті Тараса) 400 р.
 18. О. Федькович: Вибір поезій — 500.
 19. Дещо про гроші — 400 р.
 20. Рідне Слово (збірка оповідань українських авторів) — 7\$700.
 21. П. Куліш: Чорна Рада — 4\$000.
 22. П. Куліш: Поезії — 4\$000.
 23. В. Леонтович: Хроніка родини Гречок, роман в 6 частинах — 2\$500.
 24. Т. Шевченко: Повісти (прозою) — 7\$300.
 25. Слово о полку Ігоревім — 4\$000.
 26. Ліперт: Історія Культури, в полотнянім переплеті з золотими витисками 10\$000.
 27. Богданів: Короткий виклад політичної економії, в полотнянім переплеті з золотими витисками — 7\$000.
 28. В. Короленко: Без'язика — 2\$800.
 29. Антальогія української поезії, роскішне видання в 2-ох томах — 20\$000.
 30. І. Франко: Панські жарти — 3\$000.
 31. І. Франко: Із днів журби — 2\$800.
 32. І. Франко: Semper Tiro — 2\$600.
 33. І. Франко: Зівяле листя — 1\$800.
 34. Левицький: Галицька армія на Вел. Україні — 1\$400.
 35. Карпенко: Білі ночі — 800 р.
- Пересилка залізницею даром. Замовлення враз з грішми слати на адресу:
- Estevão Kobylanskyi**
Cor. Antonio Olyntho — Paraná

Гарна, Історичної вартости памятка, котру кождий Українець повинен набути — се:

„Жалібна Книга“

Української Галицької Армії в часі Визвольної Війни. Обіймає спис Старшин і Стрільців Української Галицької Армії, котрі голови свої поклали за Волю України з точним поданем дати і місця уродження, як рівнож дати, місця і свідків смерті.

Ви Братя Американці певно зацікавитесь долею неодного свого знакомого або й кривняка. Тому, спішіть з замовленням, бо наклад задля скупих фондів невеличкий. Замовлення гуртом повитаємо радо! Ціна одного примірника виносить 1 долар.

Ся гарно оправлена книжочка виїшла з друку заходом і накладом „Союза Українських Інвалідів“ — кооперативи з обмеженою порукою.

Замовлення слати на адресу: „Союз Українських Інвалідів“, Львів, вул. Руська ч. 3/II. — а гроші чеком платним в Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові, Підвале ч.

НАЙБІЛЬША УКРАЇНЬСЬКА ТОРГОВЛЯ В МІСТІ ІРАТІ

В. КОЗАКЕВИЧА

ПОСИДАЄ НА СКЛАДІ великий вибір різнородної матерії, каземіри, пал, понші (плащі), готові убрання, капелюхи; знаряди рільничі і господарські, начине кухонне і столове, товари споживчі, напитки краєві і заграничні, різнородні діточі забавки і проче, що тільки входить в обсяг купецтва.

КУПУЄ пшеницю, жито, ячмінь, кукурузу, фасолю, горох, герву-матте, шкіри, віск, масло, яйця і інші продукта кольоніальні.

Wlademiro Kozakevutch

Iraty —:— Адреса тлгр.: «Kozak» —: Paraná

УКРАЇНЬСЬКА ТОРГОВЛЯ

ОЛЕКСИ МАРТИНЦЯ

Прудентополіс — Лінія Іваї

Отсим поручаю місцевим Українцям і доколичним мій склеп заосмотрений в ріжні річи, корінні і напитки, як: мука національна і аргентинська, цукор білий і маскаріно, цукорки, риж, хміль, свічки стеаринові, сіль мелену і грубу, кава мелена і зернятами,

Консерви — сардинки, гоубаду, оселедці в лятах, компоти, як: абакаші, песики, оріхи кокосові, суніці, фіґи, аміші і інші;

НАПИТКИ КРАЄВІ — як: моретіана без сумніву справедлива, лікери, фернет, біттер, пиво ріжних марок, вино натуральне і перепароване, спиртус 40 градусів, коньяк, агварденте;

ЗАЛІЗНЕ НАЧИНЕ КУХОННЕ — рондлі, баняки, варешки, лижочки, ножі з доброї стали і інші РІЛЬНИЧО-ГОСПОДАРСЬКІ ЗНАРЯДИ, як: п'явяхи, фойси, рикалі, завіси, дріт колючий, дріт до цвіток, серпи, сапи, бомби металері, а вкінці РІЖНІ ДРІВНІ РІЧИ — як: кошики, зеркала, паста до черевків, перець, гвоздики, галочки мушкательові, сода до мила, бікарбонат, шітки до підлоги і коней, сита, зошити, пера, олівці, таблички, риски, атрамент, сірка, сірники, відерка до води, згребла, школятири, і. т. д.

КУПУЮ і ПРОДАЮ: герву, віск і інші продукта кольоніальні. ПОРУЧАЮ рівнож свої виробы масарькі — ковбаси, салами, смалець, солонину — а все те по приступних цінах.

Заходіть сюди а будете задоволені.

З поважаннем

ОЛЕКСА МАРТИНЕЦЬ

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛИ!

Перший український лікар

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИЙ)

Бувший асистент славного лікара і професора університету при великім шпитали S-ta Casa як також

КУПИ НЕ КУПИ — А ПОТОРГУВАТИ МОЖНА

КУПИ НЕ КУПИ — А ПОТОРГУВАТИ МОЖНА

Резиденція:

Carvalho

Набоженство до св. Іосифа	\$500
Життя св. Маргарети Алякок	\$1500
Основні Правди	\$200
Отче Наш	\$1800
Кто яко Бог	\$1800
Життя св. Василя	\$000
Християнська Незіста	\$1400
Польні Лелі	\$1700
Кілька уваг о вихованню дітей	\$300
Наша віра	\$500
Пам'ятка з Місії	\$400
Християнський паспорт	\$500
О потреби і значінню католицької праці	\$500
Таємниці для кружків	\$1000
Прписи для ревнителів	\$100
Грамоти ревнительські (дипльоми)	\$1000
Вписові картки для чл. бр. Н. С.	\$300
Божественний Спаситель опр.	\$6000
Різдвяний дарунок	\$1300

МОЛИТВЕННИКИ.

Молитв. Християнської Родини	\$7000
Да святиться (оправлений)	\$2200
Співанник Церковний брош.	\$1500
" " опр.	\$2200
Молебен до Найс. Серця Ісуса	\$300
" " Прч. Діви Марії	\$300

КНИЖКИ ЗМІСТУ СВІТСЬКОГО.

З журбою радість обнялась (поезії)	\$1600
На зелених горах	\$1000
Чужиною	\$1400
Кривава Книга II. часть	\$4000
Царський вязень опр.	\$5000
Вибір поезій Івана Франка	\$1500
Християнська організація	\$1000
Про гетьмана Івана Сірка	\$800
Календарик „Приятеля“	\$300
Підручний календарик „Ідея“	\$300

До відома читалень і читаючого громадянства!

На днях одержано більший транспорт книжок з Європи; є вони до набуття по слідуєчих цінах.

1. Андріївський. До характеристики українських партій — 800 р.
2. В 60-ті роковини смерті Тараса. Збірка — 800 р.
3. Бандурист. Жах. (Воєнні оповідання) Ціна: 800 р.
4. Богдан Лепкий. Незабутні. — 1\$200.
5. Пам'яті Ів. Франка — 800 р.
6. В. Андрієвський: З минулого (спомини з війни) — 6\$700.
7. Укр. літературна мова і правопис (правила) — 800 р.
8. І. Котляревський: Твори, 2 том. (повне видання) — 5\$700.
9. Д. Дорошенко: Славянський світ (енциклопедія славянознавства) 3 том. 13\$000.
10. В. Леонтович: Спомини утікача. — 2\$500.
11. Гарасимович: Життя і відносини на радянській Україні. — 1\$700.

ських Інвалідів" — кооперація з обмеженою поручкою.
Замовлення слати на адресу: „Союз Українських Інвалідів“, Львів, вул. Руська ч. 3/II. — а гроші чеком платним в Земельнім Банку Гіпотечнім у Львові, Підвале ч. 7., пересилати у листі на адресу „Союза“ з допискою „за Жалібну Книгу“.

УЧИТЕЛІ Й УЧИТЕЛЬКИ!

Замовте собі одинокий студенський вістник

„ПОСТУП“

Виходить що місяця та поміщує гарні оповідання, стихи, як також обширні научні статі з різних областей знання. Передплата в Бразилії вносить лиш 4\$000. Адреса: «POSTUP» — Leopold, ul. Dominikanska 11. Europa, Galicia Oriental.

Часопись для молоді і дітей:

„Наш Приятель“

Адреса: OO. Vasyliany — Zovkva Galicia Orient. — Europa

Можна замовляти також і через Редакцію „Праці“ в Прудентополи.

PHARMACIA POPULAR

— de —

O. Santos Pacheco

Prudentopolis Parana

Великий склад дрогуерії і хемічних продуктів. Можна набути різні ліки гомеопатичні та інші ліки на різні хороби.

Ціни догідні.

Іван Сакс

(РІЗНИК)

Подає отсим до відома, що купує всегда кожду скількість безрог та рогаду худобу за які платить добрі ціни.

Prudentopolis, Praça da Matriz.

Українська торгівля

МИХАЙЛА ОПУШКЕВИЧА

Прудентополис — лівія Есперанса

ПОРУЧАЮ Шан. пп. Кольоністам в Есперанса і околиці мій богато заосмотрений склад, в яким можете набути все потрібне Вам до господарки і домашньої обслуги по дешевих цінах і доброї якості, а також збути свій продукт, як: герву-матте, пшеницю, жито, кукурузу, фасолю, мід, віск і пр. по добрій ціні.

Українці! Пам'ятайте на клич: Свій до свого — Українець до Українця! З поважанем

Мих. Опушкевич.

Перший український лікар

Др. ІВАН ЛЕХ (МОЛОДШИЙ)

Бувший асистент славного лікара і професора університету при великій шпитали S-ta Casa як також Instituto de Protecção e Assistencia a Infancia do Parana.

Лічить всякі недуги так внутрішні як і зовнішні. Для бідних ординує даром.

Українці! спішіть у всіх ваших долегливостях до свого лікара Українця, перед котрим своєю мовою можете докладно висказати що Вам бракує.

Резиденція: Prudentopolis

Rua Major Carvalho

BEBAM AS CERVEJAS DA ATLANTICA

CAIXA POSTAL 246.

TELEPHONE 454.

Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитика, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насіне ячменю за контрактом і продаємо вибране насіне ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловского.

Cervejaria „Cruzeiro“

Одна із першорядних пивоварень в Куритиби — поручає Вп. пп. Купцям з провінції пиво власного виробу по найдешевших цінах, як: «Cruzeiro», «Pilsen», «Pomba», «Eseurinha» і инше.

КУПУЄ до власної солодівні ЯЧМІНЬ у різній скількості і платить найвищу ціну.

CURITYBA — Caixa Postal 180